

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Marek Siwek

w sprawie **I. J.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2023 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej na korzyść oskarżonego przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Starachowicach

z dnia 14 października 2021 r., sygn. akt II K 882/21,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Starachowicach do ponownego rozpoznania w
postępowaniu pierwszoinstancyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 października 2021 r., sygn. akt II K 882/21, Sąd Rejonowy w Starachowicach uznał I. J. za winnego tego, że w dniu 30 marca 2020 roku za pośrednictwem sieci internetowej ze skutkiem w M. pow. [...] w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził J. G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem

w postaci pieniędzy w kwocie 875 złotych poprzez wprowadzenie jej w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy sprzedaży w ten sposób, że na portalu O. zaoferował na sprzedaż kosiarkę m-ki C. a następnie pomimo wpłacenia przez pokrzywdzoną uzgodnionej kwoty częściowej zapłaty nie wywiązał się z zawartej umowy nie wysyłając przedmiotu transakcji i nie zwracając otrzymanych pieniędzy, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne będąc uprzednio skazanym na karę pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 278 §1 k.k. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w D. o sygn. akt. II K[...] z dnia 5 sierpnia 2015 roku, która to karę odbywał w okresie od 30 czerwca 2017 roku do 26 kwietnia 2018 roku, tj. czynu stanowiącego występki z art. 286 §1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności (pkt I); na podstawie art. 46 § 1 k.k. sąd orzekł od I. J. kwotę 875 (osiemset siedemdziesiąt pięć) złotych na rzecz J. G. tytułem naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem (pkt II), sąd zwolnił ponadto I. J. od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten uprawomocnił się na skutek niezaskarżenia go przez strony postępowania w dniu 22 października 2022 r.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w całości, zarzucając rażące i mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. i art. 6 k.p.k., polegające na wadliwym uznaniu, że awizowane i niepodjęte w terminie zawiadomienie oskarżonego o terminie rozprawy wyznaczonej w dniu 14 października 2021 roku, zostało mu prawidłowo doręczone i wystąpiły tym samym warunki do rozpoznania sprawy pod jego nieobecność, podczas gdy korespondencję tę wysłano na adres zawierający błędne oznaczenie numeru budynku, niebędący zatem wskazanym przez Igora Jagiełłę jego adresem do doręczeń, co w konsekwencji skutkowało przeprowadzeniem postępowania pod jego nieobecność z rażącym naruszeniem prawa oskarżonego do obrony, polegającym na uniemożliwieniu mu wzięcia udziału w rozprawie oraz poddania wydanego wyroku skazującego kontroli Sądu II instancji. W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości

i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Starachowicach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniesiona na korzyść skazanego kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, w związku z czym mogła być w całości uwzględniona na posiedzeniu w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

W pełni podzielić należy stanowisko Prokuratora Generalnego, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów wskazanych w zarzucie kasacji, co z uwagi na charakter tych uchybień i ich następstwa - miało istotny wpływ na treść wyroku i uzasadniało jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Starachowicach celem jej ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Jak wynika z akt sprawy, w toku postępowania przygotowawczego w czasie przesłuchań w Areszcie Śledczym w Z. I. J. w dniach: 26 lutego 2021 roku (k. 150), 31 marca 2021 roku (k. 175), 24 marca 2021 roku (k. 185) i 13 kwietnia 2021 roku (k. 216) w charakterze podejrzanego jako miejsce zamieszkania (dłuższego pobytu) wskazywał wówczas Areszt Śledczy w Z., zaznaczając jednocześnie, że do dnia 24 kwietnia 2021 roku jest to też adres do odbioru korespondencji, zaś po tej dacie jako adres do doręczeń oskarżony podał: w W. , ul. [...] (taki też wskazano w załączniku adresowym, t. II akt, koszulka załączona do trzeciej strony okładki tomu). Ten ostatni adres był wskazywany także jako adres zameldowania oskarżonego. Zawiadomienie z prokuratury o przesłaniu do sądu aktu oskarżenia przeciwko I. J. zostało wysłane oskarżonemu na błędny adres: W. ul. „[...]” (k. 236).

Sąd Rejonowy w Starachowicach odpis aktu oskarżenia oraz zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 14 października 2021 roku skierował na adres: W. ul. [...] (k. 248, k. 250), tj. zawierający błąd w oznaczeniu numeru budynku - „46” zamiast prawidłowego numeru „[...]”. Zawiadomienie o terminie rozprawy nie zostało przez oskarżonego podjęte i po dwukrotnym jego awizowaniu zostało zwrócone do nadawcy, tj. Sądu Rejonowego w Starachowicach (k. 257, k. 258).

Oskarżony I. J. na rozprawę główną nie stawiał się, a sąd uznał, iż został on prawidłowo zawiadomiony o jej terminie. Rozprawa przeprowadzona w dniu 14

października 2021 roku pod nieobecność oskarżonego I. J. zakończyła się wydaniem wobec niego wyroku skazującego.

Wysłanie zarówno zawiadomienia o skierowania aktu oskarżenia jak i o rozprawie na inny *de facto* niż wskazany przez samego oskarżonego adres do odbioru korespondencji nie spełnia warunku prawidłowego poinformowania go o terminie rozprawy, niezbędnego przecież dla prowadzenia postępowania pod nieobecność oskarżonego.

Od dnia 1 lipca 2015 roku oskarżony ma prawo, a nie obowiązek brania udziału w rozprawie (art. 374 k.p.k.), jednakże możliwość realizowania tego prawa warunkowana jest prawidłowym zawiadomieniem o jej terminie i miejscu (art. 117 § 1 k.p.k.), zaś brak dowodu w tym zakresie stoi na przeszkodzie przeprowadzania czynności (art. 117 § 2 k.p.k.).

Skoro oskarżony I. J. nie został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy głównej zaplanowanej na dzień 14 października 2021 roku, to Sąd nie był uprawniony do jej prowadzenia pod nieobecność oskarżonego. Nie dysponował bowiem właściwym dowodem potwierdzającym, że został on o tej czynności powiadomiony. Rażąco naruszenie przepisów art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. pozbawiło oskarżonego prawa do udziału w rozprawie. Konsekwencją tego było również naruszenie prawa oskarżonego do obrony (art. 6 k.p.k.), skoro poprzez uniemożliwienie mu osobistego uczestnictwa w rozprawie, nie mógł składać wyjaśnień, oświadczeń i wniosków, czy też zaskarżyć przedmiotowego wyroku i poddać go kontroli Sądu II instancji.

Uchybienia te miały istotny wpływ na treść orzeczenia, jako że orzekanie z naruszeniem rzetelności procedowania, a szczególnie uniemożliwienie podjęcia aktywnej obrony, nie pozwala uznać wydanego wyroku za zapadłego w wyniku rzetelnego procesu karnego.

Z uwagi na powyższe, należało przychylić się do wniosku kasacji Prokuratora Generalnego, tj. uchylić — na korzyść — oskarżonego wyrok Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 14 października 2021 r., sygn. akt II K 882/21 i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania temuż sądowi. W ponownym postępowaniu Sąd będzie baczyl na to, by czynności gwarantujące oskarżonemu prawo do udziału w postępowaniu jurysdykcyjnym zostały zrealizowane prawidłowo (wysłanie aktu

oskarżenia oraz zawiadomienia o terminie rozprawy na prawidłowy adres oskarżonego). Z uwagi na upływ czasu pomiędzy stwierdzonymi uchybieniami w zakresie zawiadomienia o terminie rozprawy wolno zasugerować sądowi *meriti* rozważenie potrzeby zweryfikowania aktualności danych adresowych oskarżonego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.